AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 9 Februari.

DE CONSCRIPTIE IN ENGELAND.

———o———

Dat de sombere ernst der gebeurtenissen in Zuid-Afrika op dit oogenblik in Engeland alle vraagstukken van binnenlandsche staatkunde naar den achtergrond dringt en de openbare meening geheel in beslag neemt, is alleszins begrijpelijk. Dat men echter in de reeks meestal vrij pessimistisch stemmende oorlogsberichten nu en dan eenige afwisseling poogt te brengen door politiek-economische beschouwingen over het meest verkieslijk bestuursregiem voor de veroverde Boeren-Republieken, doet als vanzelf denken aan het bekende spreekwoord van de huid en den beer. En toch, de illusie, dat met Kerstmis de Union-Jack boven Pretoria zou gewapperd hebben, moge ook al zijn prijsgegeven, — het staat voor de britsche Jingoes vast als een paal boven water — zóó althans stellen zij zich aan —, dat John Bull in 't eind zegevierend uit den strijd te voorschijn zal treden: dat op hem de even moeilijke als aangename verplichting rusten zal, voor Zuid-Afrika een nieuw regeeringsstelsel te ontwerpen. Spreek hun hier van een andere mogelijkheid, indien gij er prijs op stelt door hen te worden beschouwd als iemand, wiens geestvermogens in normalen toestand verkeeren; wacht u, wanneer gij hen niet boos wilt maken, te wijzen op eventueele onaangename gevolgen van dezen oorlog voor de britsche natie als zoodanig, op een lang niet onwaarschijnlijke nederlaag der thans nog machtige partij, die door het drijven tot dezen bloedigen strijd haar heerschappij tracht te bevestigen. Men zal niet naar u luisteren, misschien zelfs met angel-saksische vriendelijkheid u doen verstaan, dat het in uw hersenkas lang niet zoo "all right" is als binnen de wallen van Ladysmith.

Toch heeft die thans nog machtige partij, de conservatieve, in Engeland- 't valt niet te ontkennen— verbeurd van de sympathie, waarmeê men haar nog slechts eenige maanden geleden het monopolie van patriotisme toekende, in tegenstelling met de liberalen en hun dagbladpers, die werden uitgemaakt voor halve landverraders. Steeds duidelijker is aan 't licht getreden, met welk een godvergeten gewetenloosheid, met wat satanische taktiek, met hoeveel onverantwoordelijke lichtzinnigheid ook, men twee vrije, onafhankelijke volken heeft getergd en gedreigd, totdat zij opstonden en naar de wapenen grepen. De vrienden van den vrede en de meest eminente woordvoerders der liberale partij openen het volk meer en meer de oogen voor de geheime drijfveeren, welke deze afschuwelijke mechaniek in beweging hebben gezet. De luide klachten over en de dagelijks sprekende bewijzen voor de gebrekkigheid der toebereidselen tot dezen oorlog doen de droefheid en de ontevredenheid toenemen, en de talrijke Jobstijdingen, die als ware 't van een vloek des Hemels over de britsche wapenen spreken, zouden reeds voldoende zijn om de verontwaardiging onder de groote menigte ten top te voeren, al deed de tot dusver gevolgde stelselmatige misleidingstaktiek der autoriteiten de maat niet overloopen.

Nu is tweeërlei oplossing van den strijd mogelijk. Engeland kan verliezen. John Bull kan te Kaapstad van zijn zetel worden weggeschopt. Dan is het einde daar van Engelands heerschappij in geheel Zuid-Afrika. Dan zal zijn schade en schande groot zijn, door de schuld der misdadige politiek des heeren Chamberlain en van diens medeplichtigen in dit Tory-ministerie, welks val dan onvermijdelijk schijnt.

Maar ook: Engeland kan winnen, d. w. z. John Bull kan ten koste van ontzaglijke offers aan geld en nog verschrikkelijker offers aan bloed binnendringen te Pretoria en Bloemfontein. Dan echter komt het tijdperk der guerilla; dan breekt voor den Brit op zuid-afrikaanschen bodem een ellende aan, waarvan het einde niet is af te zien; dan openbaart zich de noodzakelijkheid om een machtig leger op de been te houden in dit overwonnen, maar niet onderworpen land. De troepenmacht der koloniën, de bemanning en de bewapening der vloot in den blijvenden toestand van verzwakking laten, waarin het oogenblikkelijk gebrek aan soldaten in Zuid-Afrika haar gebracht heeft, is — 't ligt voor de hand – onmogelijk.

Daar rest dus voor Engeland niets anders dan een gedeeltelijke verandering van defensie-systeem: hervorming der landmacht, afschaffing van het vrijwilligersstelsel, invoering der conscriptie en van den persoonlijken dienstplicht. Zoo ooit dan zal het woord van Cromwell: "Engeland moet de grootste vloot der wereld, maar ook een zoo klein mogelijk leger bezitten", beschaamd worden na een bristche overwinning in dezen oorlog. De gedwongen militiedienst, een stelsel dat den Engelschen hevigen afkeer inboezemt, zou dus de bekroning wezen van een overwinning, die om haar resultaat dezen naam niet verdiende. Waarlijk, aan dit te verwachten toekomstig geschenk der Conservatieven had het jubelende volk niet gedacht, noch op Trafalgar-square noch in Downingstreet, toen het weinige dagen vóór Krüger's *ultimatum* een ovatie bracht aan Joseph Chamberlain, die, gekleed in pelsjas, met een bloem in het knoopsgat, en de wolken eener geurige Havanna voor zich uitblazende, naar huis reed uit het ministerie, waar de demonen van huichelarij, geldzucht en bloeddorst het achtbare Tory-Kabinet bij zijn plannen en besluiten hadden geïnspireerd.

Of dan met de noodzakelijkheid tot aanzienlijke versterking van het koloniaal en territoriaal legercontingent de handhaving van het vrijwilligersstelsel onmogelijk moet worden geacht? Op deze vraag meent men een bevestigend antwoord te moeten geven.

Immers het leven in de kazerne,— waar Tommy Atkins zich op zijn gemak installeert, in het huwelijk treedt en voor zich en de zijnen in dienst van Hare Koninklijke Majesteit een zeer menschwaardig bestaan vindt. — draagt uit den aard der zaak een geheel ander, een veel huiselijker karakter dan in welk land ter wereld ook; de mooie woorden der ronselaars en de klank der guinjes, ja, zelfs de jenever en de whiskey gaan bij het aanwerver van vrijwilligers een steeds belangrijke en zeer betreurenswaardige rol spelen.

Het aanbod van vrijwilligers op de militaire markt hangt geheel af van de oogenblikkelijke sociale toestanden. Is de oogst mislukt, heerscht er werkeloosheid — men richt de schreden naar de kazerne, waar het veel beter leven is dan in de gevangenis. Maar in het rijke Engeland, met zijn ontzaglijke industrie en zijn vruchtbaren bodem, zijn broodsgebrek en werkloosheid zeldzaam, en vandaar dat men de militaire autoriteiten haar toevlucht ziet nemen tot allerlei middelen ter kunstmatige aankweeking van patriotisme in den vorm van vrijwillige dienstneming: tot veelkleurige aanplakbiljetten; tot

FEUILLETON.

HONOR I COMBATE.

———o——— (37)

— Bo també a haja noticia di.... *Hartenstein?* Bo novia a scirbi bo, com ta bai coe senjor baron?

Sí, senjor baron, tabata respondi presto. Aja den Annemarie ta puntual manera un olosji. Duranti tempoe koe es desposádonan (Steinfels a bira pálido manera un morto) tabata na Hartenstein.... mi ta meen leitenant Von Harteneck i senjorita Orben, es baron a comporté excelentemente. Ma awor el a bolbé cai. Amerike ta keré koe lo é no dura muchoe mas awor.

Steinfels a hala rosea, ora el a comprendé ta kende es hoben tabata meen. El no a suponé un cambio asina liger den Erna; asina é tabata corda coe dolor, ma nada por doené siguranza koe é promer desenganjo lo no ta sigir pa mas tantoe. Henter anochi el a keda riba su cama sin pega sonjo. Meubelnan di paloe tabata sona di contentoe di bichi, borotando es gai di bleki tabata drai riba dak di cas. Asina anto el a saluda promer luz di dia como un salbacion.

***

Mainta i merdia Steinfels a bai camna rond den coenucoe coe es intendente. Coe muchoe atencion é tabata tendé declaracionnan di Müller, di ki manera por utiliza es terreno, ki terreno mester fica para, etc. Riba pregunta, koe a cumpli coe es ideanan koe a papia na morto di su tio, es intendente a respondé negativamente coe su cabez i dici, koe no tin tantoe purar, manera tin necesidad di drenta den es companía koe tin pa obheto regla terreno i asina di doené bida.

—Toch? Lo mi bolbé coeminza pronto coe es idea aja. Experiencia koe mi a gana riba terrenonan koe mi a bisjita, a moenstra mi su probecho. Di reglamentoe di terreno mi no a tendé nada ainda. Ta kiko esai ta?

Es homber bieuw tabata mira su senjor menos coe contentoe. E tabata papia asina corticoe i resuelto manera é ta para dilanti un troepa di soldat. Distraido el a coeminza moenstrando na banda drechi:

—Aja tras di nos paloenan un distancia basta leuw di aki, tin es terreno preparar. Poco caso nos a haci té awé di es parti koe ta toca nos. Di ripiente awor nan ta bisa, koe por hacié productivo. Na cas mi tin ainda es projecto koe nan a doena mi ai riba. Es hendenan kier traha hopi tanki i na banda di nan poné un plantamentoe. Mi a keré ta imposibel i mi a bisa nan koe nos no ta combini coe es moda nobo ai di coba oro.

—Haci mi fabor di larga mi mira es projecto. Lo mi kier tin també es carta koe tio tabatin di su terreno. Pa di promer mi no tin un idea muchoe clar den es asuntoe. Ma esaki lo mi kier bisa bo, mi kerido Müller. Mi no kier desprecia moda di haci di aki; bo a trata correcto di larga toer cos manera tabata. Sinembargo lo mi haci algun cambio. Mi ta hoben i mi kier traha.

Es intendente a mira es baron, koe riba su cara serio a pasa un sombra, sin papia un palabra.

—Pa haci kiko donjo di *Falkenhaus* ta desea di traha? é tabata corda admirar. Hobennan mester goza di bida!

Den promer tempoenan, continuamente Müller tabatin materia pa spanté. Es bon intencionnan koe Steinfels tabatin el a poné nan pronto na accion. Den dia é tabata camna toer camina pa é poné na altura di toer loké anochi é sinja den es carta di su terreno. Si ta asuntoe di mondi, anto Frans ta compañé i coe derechi di bisé su huicio riba un of otro cos. Tabatin lugar na abundancia pa planta, solamente tabata falta un manoe competente pa stroba crecementoe di paloenan inútil koe por ta perhudicial. Si Hans Otto pasa na un lugar asina, ta bini semper den su memoria es mondi descuidado di Hartenstein i é ta tendé Erna trobé kegando coe es pastoor.

***

Tabata un dia luna koe Steinfels a bin toema definitivamente posicion di su herencia; promer siman a pasa den trabao. Promer dia domingo é mester bai misa. Si den su último bisjita na *Falkenhaus* pa awor, no tabatin es asuntoe di Neinstetten, anto sigur lo é a utiliza es dia domingo aki pa é haci conocir di cera amigoe coe donjonan di coenucoe. Tabata coestumber koe semper despues di misa tin es hendenan ai ta reuni pa coeminda otro. Esnan koe ta considera nan como amigoe particular di su tio, a poné caba na altura di es coestumber ai, for di dia di entierro. Lo el a sigi naturalmente un invitacion pa koe dianan despues é bai doena un bisjita. Ma awor kiko é tin di spera?

Coe paso firme barón Steinfels a bai misa su manecé na es lugar koe ta hopi tempoe caba donjo di *Falkenstein* ta ocupa. E tabata haci compliment na cada banda, oenda e otro plantadornan ta ocupa i un di nan senjor Von Erdhofen i su familia tabata ai caba. Ma promer koe el dirigié na altar, Hans Otto a mira, koe su bisinja a bira corrar i koe el a kita su cabez coe un movecion orguljoso.

Sanger a jena Steinfels su cabez, su oreanan tabata fleit. Té ora koe es sacerdote a subi preekstoel i koe palabranan di su texto tabata sona: "Es koe ta profesa mi dilanti di hende, mi también lo profesé dilanti mi Tata celestial',

brochures over de voortreffelijkheid van den militairen dienst in het schoonste en meest confortabel ingerichte leger ter wereld; tot verkorting van den diensttijd. Zoo zelfs zien wij den diensttijd voor het leger successievelijk teruggebracht tot den diensttijd voor 12, later tot den diensttijd voor 7 jaar, terwijl thans zelfs een proef wordt genomen met den 3-jarigen dienst,— een zeer ernstige en teekenende maatregel, die ten duidelijkste wijst op een steeds verminderende sympathie voor den militairen stand bij de britsche natie. Het spreekt dus van zelf dat onder zulke omstandigheden een eventueele zegepraal der britsche wapenen in Zuid-Afrika noodzakelijkerwijze de afschaffing van het vrijwilligersstelsel en de invoering van den verplichten militairen dienst moet tengevolge hebben. De engelsche natie zal dit cadeau — als belooning voor haar offers in geld en bloed — danken aan de conservatieve partij. Of deze met een toekomstig uitgebreid legercontingent zich met geweld vrije beweging zal willen verzekeren op de handelsmarkt der geheele wereld, of wel enkel de bevolking van het nieuwe reusachtige zuidafrikaansche rijk in bedwang en de territoriale strijdmacht op minstens gelijke sterkte als de tegenwoordige zal willen houden, is een punt van latere beschouwing. Thans echter dringt reeds de vraag op: Is de partij van Salisbury-Chamberlain niet ijverig bezig, haar eigen val voor te bereiden, haar eigen graf te delven? Loopt zij door haar afschuwelijk, bloedig en lichtzinnig oorlogsspel en de aanvaarding der daaruit voortvloeiende gevolgen op militair gebied zelve geen ernstig gevaar? Zal de liberale partij de thans reeds hooggestegen ontevredenheid van het volk in al zijn geledingen in 't eind — hoedanig de veldslag ook wezen moge — niet met groote handigheid weten te exploiteeren?

De geschiedenis heeft ons immers ook op staatkundig gebied meermalen de vervulling doen zien van het Goddelijk woord: Waarin iemand heeft gezondigd, daarin zal hij ook gestraft worden.

WIE NU OP DE BOEREN LOS GAAN!

De vrijwilligers (Volunteers) vormen den trots van het geheele land en het ideaal van een nationaal leger voor iederen "vrij geboren" Engelschman en Schot. Deze instelling, die Ierland niet bezit, vindt haar oorsprong in de thans nog — wat dien naam betreft — bestaande Honorable Artillery Company van Londen uit den tijd van Hendrik VIII. Haar bestaan in den tegenwoordigen vorm dankt zij echter aan de nationale geestdrift van het jaar 1803, toen Napoleon het plan opvatte om op den britschen bodem een inval te doen. Volgens onze tegenwoordige begrippen van legerorganisatie, militaire waarde en soldaat-zijn, is echter het veel geprezen korps Volunteers, dat numeriek bijna de helft van de gezamenlijke weermacht van het land uitmaakt, in werkelijkheid niet anders dan een eenigszins gemoderniseerd overblijfsel van de oude burgerwachten, schutterkorpsen en dergelijke.

Iedere Engelschman en Schot tusschen den 17-en 50-jarigen leeftijd, kan zich—mits voldoende aan een bepaalde lichaamsmaat—als hij wil, bij een der bestaande korpsen aanmelden, en het eveneens naar verkiezing weder verlaten; dit laatste echter met inachtneming van een 14-daagschen termijn van opzegging. De organisatie berust zoowel in het algemeen als in bijzonderheden op volslagen vrijheid, en zoo regelt elk vrijwilligerskorps, dat na kennisgeving aan de bevoegde autoriteit geformeerd wordt, al zijne zaken, kleeding, bevordering, dienst, volkomen zelfstandig. De noodzakelijke kosten brengt het betrokken korps ook wel zelf op, doch de Staat betaalt een zekere toelage, die zich naar de sterkte regelt, doch ophoudt als bij de inspectie en parades niet minstens twee derde en bij de jaarlijksche brigade-oefeningen niet minstens de helft der ingeschreven leden aanwezig is.

Daar de officieren en eereleden het meeste in de kosten moeten bijdragen, bevinden zich onder dezen voor het meerendeel slechts welgestelde personen, en het aantal eereleden (die de uniform mogen dragen maar niets behoeven te doen; er waren er verleden jaar 7000) is bij vele korpsen opvallend groot.

De opleiding is zoo slecht als maar denkbaar is; exercitiën hebben in de eerste beide jaren slechts hoogstens gedurende 30 dagen en daarna slechts 9 dagen per jaar plaats, en dan nog alleen 's avonds gedurende een of meer uren. Buitendien moeten de vrijwilligers jaarlijks een schietcursus volgen, maar wegens gemis aan voldoende schietbanen heeft de schietopleiding, die slechts bij wijze van sport gegeven wordt en waarbij het jaarlijksche prijsschieten de hoofdzaak vormt, slechts twijfelachtige en nergens oorlogswaarde. De discipline is daarbij treurig.

De kortste dienstverbintenis bij het vrijwilligerkorps bedraagt 3 jaar; gaat een lid echter vroeger weg, zoo kan hij slechts volgens burgerrecht wegens vergoeding van verbruikte eigendommen van het korps (uniformen, wapens, excercitieloodsen, schietbaan enz.) gedagvaard worden. Een ander middel om hem in dienst te houden bestaat er niet.

De vrijwilligers kunnen door de regeering bij oorlogsgevaar tot verdediging van den vaderlandschen bodem opgeroepen worden, en ook gedeeltelijk door de burgerautoriteiten in geval van burgeronlusten tot ondersteuning van de politie met hunne wapens worden gerequireerd.

Een ander soort vrijwilligers en in militaire waarde ook slechts weinig hooger te schatten, wordt door de Yeomanry gevormd, een soort bereden vrijwilligerskorps.

De Yeomanry, een van den aanvang der 18e eeuw dagteekenende troep, bestaat hoofdzakelijk uit kleine grondbezitters en pachters tusschen de 17 en 49 jaar, die zichzelf bereden maken, en zoowel voor den garnizoensdienst in geval van een buitenlandschen oorlog als tot het onderdrukken van burgeronlusten onder de wapens geroepen kunnen worden. Bovendien rust op de Yeomanry van oudsher de verplichting om den monarch te vergezellen op zijn reis door het land.

Haar militaire bruikbaarheid komt volgens de algemeene opinie in geval van nood alleen in aanmerking voor den ordonnansen- en verkenningsdienst en hoogstens bovendien, daar zij in het gevecht te voet geoefend wordt, voor den kleinen oorlog. Zij oefent zich jaarlijks slechts gedurende 14 dagen, die niet eens op elkaar behoeren te volgen, en wordt om de drie jaar voor een zesdaagsche brigade-oefening opgeroepen.

De regeering geeft aan de vrijwillig gevormde regimenten kleine toelagen voor elken oefeningsdag, naar de sterkte op dat tijdstip berekend, en voor elk lid een onderstand voor uitrusting voor eenmaal van f. 36. Elk Yeoman is volkomen vrij om dienst te nemen en weer weg te gaan (dit laatste zelfs zonder aan een bepaalden opzeggingstermijn gebonden te zijn).

In het jaar 1893 gereorganiseerd, telde de gezamenlijke Yeomen-cavalerie op den 1n Jan. 1897 10,342 man en was zij in 38 regimenten van zeer verschillende sterkte (elk van 1—4 eskadrons), te zamen 108 eskadrons, geformeerd. De regimenten zijn in 18 brigades vereenigd.

Met deze luidjes nu is het, dat John Bull den Boeren te lijf wil. Uit de *Volunteers* zullen—als zij willen en het huilen bewaren totdat het schip in zicht is—infanterie bataljons worden gevormd, terwijl de *Yeomanry* in bereden infanterie zal worden omgezet. Als men nu rekent, dat bereden infanterist te zijn de hoogste eisch is, welken men aan den gewonen soldaat stellen kan—aan welken ook *feitelijk* door het meerendeel der *Boeren* wordt voldaan — dan houden wij ons hart vast.... voor de bezending schietschijven, welke weder naar Zuid-Afrika gaat worden ingescheept.

Met de werving echter voor de Yeomanry loopt het totaal in het honderd.

De Yeomen beginnen flink op te schieten !—zegt de Londensche correspondent van het *Hbl.* spottend.

Doch men hoopte toch tegen 20 Januari het eerste contingent uit te kunnen zenden.

En dat eerste contingent zou tellen den majoor, kapitein en alle verdere officieren meegeteld 121, zegge één-honderd-één-en-twintig man.

10.000 minus 121 laat 9879: nu, die zullen dan ook wel terecht komen, 1 pCt. is er nu al.

Deze compagnie van 121 officieren en manschappen is er een van uit Middelsexhuzaren genomen. Misschien gelukte het nog bijtijds ook een tweede compagnie klaar te krijgen om die mee te zenden in dezelfde boot.

In heel Engeland zijn er tot nu toe 740 ingeschreven en nog 431 moeten gekeurd worden. Als het dus een beetje meeloopt, halen ze de 1000 wel en dan blijven er nog slechts 9000 te zoeken.

Hoe ontzettend populair is toch die oorlog !

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

In plaats van Dinsdag 13 Februari zal de Gouverneur Dinsdag 20 Februari bezoeken afwachten.

De adjudant van den Gouverneur,

L. SCHUTTE.

Kerkelijke berichten.

Gisterenavond omstreeks zeven uur overleed in het St. Elizabeths-gasthuis alhier de Eerwaarde Zuster MARIA ROSALIA in den ouderdom van bijna zeven en vijftig jaren.

Zuster MARIA ROSALIA, in de wereld genaamd CORNELIA VAN DORST, werd den 11den Juni 1843 te Breda geboren. Zij deed den 4den October 1870 hare plechtige geloften in de Congregatie der Gasthuiszusters te Breda en kwam den 2den November 1871 op ons eiland aan.

Van haar aankomst tot den 1sten September 1885 was Zuster ROSALIA werkzaam bij de vrouwen-afdeeling in het gasthuis; toen werd zij Overste in het krankzinnigen-gesticht te Monte-Cristo om daarna van 30 September 1897 tot haar dood wederom belast te worden met de verpleging der zieke vrouwen in het St. Elizabeths-gasthuis.

Zuster ROSALIA was een ijverige en heilige religieuze, vol opoffering en toewijding voor de zieken, die aan hare zorgen waren toevertrouwd, hartelijk en liefdevol in haren omgang.

De dysenterie, waaraan Zuster ROSALIA reeds eenigen tijd lijdende was, nam de laatste week zoozeer in hevigheid toe, dat zij hare gewone werkzaamheden niet meer verrichten kon en zich genoodzaakt zag het bed te houden. Doch toen ook had zij de vaste overtuiging en verklaarde dit met zekerheid aan iedereen, die haar bezocht, dat zij niet meer van het ziekbed zou opstaan. Zóó was het ook; met kalmte en geheele overgeving aan Gods H. Wil bereidde zij zich nu voor tot den dood, elken dag namen hare krachten af, totdat eindelijk de zoo vurig verbeide dood haar den Hemel openen kwam.

Moge daar de goddelijke Meester, wiens voorbeeld als barmhartigen Samaritaan Zuster ROSALIA zoo van nabij gevolgd heeft, haar hebben afgewacht en haar reeds het loon hebben geschonken van hare opofferende liefde !

Havennieuws.

De echtgenoote van den President van Venezuela, Mevrouw ZOILA DE CASTRO, kwam hier Zaterdag met het stoomschip *Mérida* van Maracaibo aan en verliet ons eiland Zondag met het stoomschip *Philadelphia* van de *Red D Line* met bestemming naar Caracas.

* * *

Hr. Ms. *Sommelsdijk* heeft Woensdag onder het spelen van de kapel van het garnizoen de haven verlaten en is naar Bonaire gestevend. Vandaar zal deze oorlogsbodem omstreeks 15 Februari hier terugkeeren en dan onmiddellijk naar Suriname vertrekken om daar ongeveer vier maanden in station te blijven. In den tijd, dat hier geen Nederlandsch oorlogsschip gestationneerd is, wordt Hr. Ms. *Zeeland* in de West-Indische wateren verwacht tot vlaggevertoon.

* * *

De vroegere loods, de Heer P. DE GORTER, die eenigen tijd geleden 's lands dienst met pensioen verliet, is Donderdag in den voormiddag hier plotseling overleden.

* * *

De Nederlandsche paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* vertrekt Maandag den 19n. dezer naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven :

Francisco Basilio, Maria Brune, M. H. Curiel, Edward Crossley c/o Kill Denare, E. F. Engels c/o Hellmund & Co., Ines M. Gonzalez, Edwin Grafton c/o British Consul (2), Jesurum & Zoon, Samuel Lewis c/o British Consul, José Antonio Ramos Martinez, Eloiza Muskus, Juan B. Rivero, Burleigh Smith, Aubonia E. Hartman (aang.)

Leger.

De 1ste Luitenant P. F. W. VAN ROMONDT, die te Curaçao en Surina-

---

té es ora ai rabia a sali for di djé. Conmover é tabata tendé es sacerdote koe na un manera simpel, ma práctica pa bida tabata splica palabra di Senjor. Hans Otto su rabia a pasa i su wowonan tabata trankil i clar ora el a bolbé sali for di misa.

Awor no tabata desagradabel mas pé, koe senjor Von Erdhofen koe el a contra den plaza di misa tabata miré coe un cara di bofon di su cabez té su pia. Steinfels a haci un senjal coe Frans, koe tabata bon bistir ta spera, pa é sija sjers. Coe un paso lento, el a sigi es criar koe a pura bai.

No muchoe leuw di es lugar, oenda cabainan di Falkenhaus tabata para, el a cohé dos senjor bieuw conocir koe a keda ta para papia riba caja. El a coeminda nan i el kier a sigi, ma el a tendé un paso duroe su tras i purar ta jama su nomber. Steinfels a spera trankil es senjornan jega cerca i é dici:

—Bon dia, senjor Branden.

—Bien, bien, Branden dici coe un bista clar i huicioso, mirando Steinfels, asina liger bo no tin necesidad di pasa dos amigoe bieuw di bo tio, manera Waldenburg i mi....

El a bira su cabez i el a mira koe su companjero a keda para stijf i coe un expresion sombrío riba su cara. Spantar el a sigi :

—Sí, bo ta mira, mi kerido senjor, esai ta un historia fastidioso. Com lo é pasa ?

—Ta asuntoe di es senjornan, koe nan kier tin relacion coe e donjo di Falkenhaus, tabata respondi di es hoben pacífico. Senjor Von Erdhofen a doena mi di conocé su intencion caba.

—Hustamente un cos pé, Branden dici indignar. Despues el a sigi : Koe baron Waldenburg tin miedoe di tin un encuentro coe bo, sí, esai ta claro. Si di dos....hm. (el a frega su nanisji) ....hm, el a cai den un duelo pa motiboe di un historia fastidiosa.... Es bieuw no por hajé trankil ainda pa es pérdida ai....Bien, bo sabi un cos, bin bisjita mi coe frecuencia. Kiko ta haci mi ?

Coe cortesía Steinfels a fiha bisjita pa un di es dianan sigiente i despues nan a separa.

Baron Waldenburg tabata di mihor amigoe di es tio difunto. No obstante es manera ofensiva di es homber, Hans Otto tabatin un profundo compasion pé. *E ta sigi.*

me gedetacheerd is geweest, is ingedeeld bij het 2de regiment infanterie en ligt te Maastricht in garnizoen.

Inspectie-reis.

Woensdag verliet de Gouverneur der kolonie in gezelschap van eenige Heeren de stad om de gewone jaarlijksche inspectie-reis te doen in de beneden-districten van het eiland.

Entre Nous.

Gelijk te veronderstellen was, is ll. Zaterdag de soirée van *Entre Nous* wederom uitstekend geslaagd en overtrof zelfs de hoog gespannen verwachting. Zooals *De Vrijmoedige* weet mede te deelen, zou de opbrengst van dien avond ongeveer *f* 1000 bedragen hebben.

Deze soirée werd ook bijgewoond door Mevrouw ZOILA DE CASTRO, echtgenoote van den President van Venezuela, die tijdelijk op ons eiland vertoefde.

Dankbetuiging.

In dank hebben wij van den Heer J. P. E. NEUMAN, uitgever van de *Curaçaosche Courant*, ontvangen den *Almanak voor het jaar 1900.*

Behalve dat in de naamlijst der ambtenaren rekening is gehouden met de laatste benoemingen, zien wij ook thans daarin vermeld de namen van de R. K. Geestelijken, die buiten bezwaar van den lande in de kolonie werkzaam zijn.

Aanbeveling.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de uitgebreide advertentiën van den Heer A. J. L. STUMPF, welke in dit nummer voorkomen.

Een bezoek aan den winkel van bovengenoemden Heer in de Heerenstraat zal wegens de schappelijke prijzen en de goede qualiteit der waren zeker de moeite loonen.

Venezuela.

Er waren deze week geruchten verspreid aangaande eene nieuwe revolutie, die in Venezuela zou uitgebroken zijn, of op het punt was om uit te breken. Daarvoor zou de kanonneerboot *Machias*, van de N. Amerikaansche vloot, naar Venezuela gezonden zijn. Deze geruchten zijn gelukkig gebleken onwaar te zijn. Wel is de *Machias* naar Venezuela gezonden en heeft die boot zich ook Maandag jl. voor onze haven vertoond, doch particuliere berichten melden ons, dat het meer een beleefdheidsbezoek geldt, dan eene daad van bedreiging of bescherming.

Ingezonden Mededeelingen.

DE KINDEREN.

Elk walgelijk en onsmakelijk geneesmiddel staat volwassenen tegen en verwekt afkeer bij kinderen. Zonder twijfel moet men dikwijls het uitblijven van goede gevolgen voor een gedeelte toeschrijven aan de walging, die het geneesmiddel verwekt — en dit is de ondergang van het systeem. Zoo gaat het ook bij de Levertraan, die dikwijls met geweld wordt opgedrongen met de gewone, vroegere preparaten aan tegenstribbelende en hulpbehoevende kinderen. De meest sprekende tegenstelling biedt

HET PREPARAAT VAN WAMPOLE,

dat, ofschoon het alle herstel en genezing aanbrengende eigenschappen bevat der zuivere Levertraan, door ons uit versche lever van kabeljauw getrokken, toch geheel en al vrij is van *walgelijken smaak, reuk en kleur.* Dit preparaat is een vermenging van Levertraan met Hypophosphiten-siroop, Extracten van mout en wilde kersenschillen. Wampole's Preparaat heeft zijns gelijken niet in het genezen van bleeke, tengere, vermagerde kinderen, vooral van die lijden aan bloedarmoede, klieren, aan de engelsche ziekte, aan ziekten in de beenen en in het bloed. Zijn onovertroffen eigenschappen zijn van de hoogste orde. Het kweekt nieuw bloed aan, sterkt de spieren, bevordert het krijgen van tanden, geeft kracht aan de beenen en maakt de kinderen bekwaam om tot gezonde mannen en vrouwen op te groeien; *omdat de genezing is aangevend in de jeugd, is deze voordeelig en blijvend.* Ouders, wier kinderen ziek zijn, kunnen niet te spoedig hun toevlucht nemen tot dit geneesmiddel. Die er op vertrouwt, wordt niet bedrogen; het is bereid om te genezen, niet om te bedriegen. Het is een vinding der moderne wetenschap en de beste zaak, die de geneeskunde heeft aan te bieden. Het is zoet als honig en alleen het onvervalschte preparaat geeft reeds goede resultaten na de eerste dosis. Bij alle apothekers wordt het verkocht. (2)

"EMULSION DE SCOTT".

Pto. Cabello, Venezuela Mayo 8, 1894.

"El que suscribe Médico Cirujano de la Universidad de Caracas, certifica: que hace algún tiempo viene usando la "Emulsión de Scot" de aceita de higado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa habiendo obtenido siempre buenos resultados en todas las afecciones consuntivas, y en todas aquellas que es necesario el uso de un reconstituyente".

Dr. Paulino T. Valbueno.

NEDERLAND.

De Friesland.

Met het oog op de verhalen, die de ronde hebben gedaan betreffende een botsing tusschen het Nederlandsche pantserschip *Friesland* en een Engelsch oorlogsschip in de wateren bij de kust van Zuid-Afrika, waarbij zelfs gemeld werd, dat een Hollandsche zeeofficier zou gedood zijn, wordt in herinnering gebracht:

Dat de commandant van elk oorlogsschip in last heeft van ieder sterfgeval onder het personeel aan boord, hetzij door sneuvelen of gewoon overlijden, telegrafisch bericht te zenden aan het Departement van Marine.

Het feit, dat dergelijk telegram niet ontvangen is, levert een afdoende aanwijzing voor de vaste overtuiging, dat een voorval als bovenbedoeld niet kan hebben plaats gehad, tenzij verwikkelingen mochten zijn voorgekomen.

Ware echter dergelijke verwikkeling ontstaan, dan zou de Engelsche Regeering niet nagelaten hebben daarmede de betrokken Nederlandsche autoriteit in kennis te stellen of daarop te wijzen. Maar ook van dien aard is hoegenaamd niets gebleken.

Intusschen is gebleken, dat er eene omstandigheid is, die aanleiding kan hebben gegeven tot het leggen van eenig verband tusschen het opbrengen van de *Herzog* en het betrekken daarbij van de *Friesland.*

Wij vernemen toch, dat de *Herzog* een lading victualie inhield bestemd voor de *Friesland*, welke levensmiddelen zich met de Nederlandsche ambulance nog aan boord te Durban bevonden.

Er wordt echter niet aan getwijfeld of de onderhandelingen om ook deze neutrale lading evenals de ambulance met haar materieel vrijen doortocht naar hare bestemming te geven, zouden tot een goed einde leiden.

De *Friesland* was overigens nog tot 1 Mei van voldoende leeftocht voorzien.

Aan een particulier schrijven van een der officieren van Hr. Ms. *Friesland* te Durban is het volgende ontleend:

Behalve de *Friesland* liggen hier op de reede, die zeer onstuimig is, de Engelsche kruiser *Terrible*, alsmede een tiental transportschepen.

Wij zijn hier geïntroduceerd in de Engelsche club, die keurig is ingericht. Alleen aan de officieren is het vergund aan wal te gaan.[Zeker uit vrees voor botsing tusschen onze Jantjes en de *blue-jackets*]. Onze commandant, de kapitein ter zee Römer, heeft zich door den consul laten presenteeren aan den gouverneur van Natal te Pietermaritzburg; hij werd beleefd, doch koel ontvangen.

Als curiosum deel ik u nog mede dat de censuur onze brieven heeft geopend, waartegen door den Hollandschen consul is geprotesteerd, en wat daarom nu wordt nagelaten.

BUITENLAND.

Engeland.— Van zeer ernstig gewicht zijn de door de *Indépendance* gepubliceerde stukken, waaruit de onverantwoordelijke handelwijze van den Britschen minister van koloniën eerst in het helderste daglicht verschijnt.

De serie brieven, welke gemeld blad onder de oogen zijner lezers brengt, bewijzen allerduidelijkst, hoe Chamberlain medeplichtig is geweest aan den strooptocht van Cecil Rhodes en Jameson in Transvaal ten jare 1896.

De conclusie, uit deze briefwisseling te trekken, zegt de *Ind. Belge*, is:

Na kennis te hebben genomen van de plannen van den heer Cecil Rhodes en van dr. Jameson en deze te hebben aangemoedigd, wat betreft den inval in de Transvaal en den opstand te Johannesburg, heeft Chamberlain alles in het werk gesteld, door tusschenkomst van zijn ondergeschikten aan het ministerie van koloniën en van zijn vrienden, om de samenzweerders uit de zaak te redden en hen te onttrekken aan de justitie van hun eigen land. De enquête-commissie was zoo goed mogelijk: documenten werden aan haar onderzoek onthouden; men vervalschte de waarheid zooveel als zulks maar doenlijk was.

De gepubliceerde brieven bevestigen daarenboven het reeds sedert langen tijd gerezen vermoeden, dat Chamberlain, toen men zich eenmaal vergrepen had, zich bij een geheim complot aansloot met Hawksley, advocaat der Chartered Company, en Cecil Rhodes, en wel door tusschenkomst van zijn ondergeschikten chef der Zuid-Afrikaansche afdeeling aan het ministerie van koloniën. Rhodes en dr. Jameson wilde de Britsche minister van koloniën, het koste wat het koste, redden.

Transvaal.— Is Buller de Tugela overgetrokken, ja of neen? Ziedaar de vraag, waarom alle berichten dezer week zich bewegen. Werd heden gemeld: ja, morgen was er weer een bericht: neen. Zoo is het de geheele week geweest, zoodat men het fijne der zaak niet weet. Wel schijnt er 5 Februari iets gebeurd te zijn, dat voor Buller gelijk staat met eene nieuwe nederlaag; maar zekerheid heeft men dienaangaande niet. Buller moet gezegd hebben, dat hij niet meer telegrafeeren zou, voor en aleer hij Ladysmith ontzet had. Maar gelukkig zijn er nog wel andere berichtgevers.

Het groote nieuws dezer week is de stap die Italië gedaan zou hebben om Engeland te helpen. Italië moet namelijk aangeboden hebben, om Gibraltar, Malta en Egypte zoolang te bezetten, opdat Engeland daar zonder gevaar zijne troepen zou kunnen wegnemen. De eene roover zou dan den andere helpen; want van rooven en andermans goed zich toeëigenen, evenals Engeland nu met de Boeren doen wil, weet Italië meê te spreken. Misschien is het blijde, thans zich op het gezag van een machtiger roover te kunnen beroepen, om zijn eigen rooverijen van vroeger te vergoelijken.

— Wat men er te Berlijn en te Londen van zegge of niet, zeker is het, dat de inbeslagneming van de Duitsche postboot *Bundesrath* door een Engelsch oorlogsschip een zeer slechten indruk in Duitschland heeft gemaakt, en dat de onderhandelingen tusschen de beide regeeringen lang niet met de zoetsappigheid werden gevoerd, waaraan het Londensche agentschap *Reuter* ons wilde doen gelooven. De Duitsche gezant bij het hof van St. James heeft wel degelijk geprotesteerd, zoo verbetert het Berlijnsche agentschap *Wolff* het nieuwsbericht van zijn collega.

En de kwade luim van Duitschland is nog verergerd, daar later nog twee zijner postbooten zijn aangehouden, de *General* en de *Herzog.* Engeland mag wel voorzichtig wezen!

— 't Is belachelijk, zooveel ophef als de Engelschen over de bezetting van Douglas in West-Griqualand hebben gemaakt. Verbeeld u, dat de "veroveraar", overste Pilcher, onverwacht weer bij zijn chef, generaal Methuen, aan de Modderrivier, terugkwam ... zonder zijn veertig gevangen Boeren, maar in gezelschap van een aantal vluchtelingen uit Douglas.

Wat er gebeurd was?— Wel, de Engelschen hadden een troep van 600 Boeren in de buurt van Douglas gezien! Zij beweren nu, dat ze slechts op een fouragertocht zijn uitgeweest.

Tegelijk met de kolonne-Pilcher kreeg lord Methuen de cavalerie-brigade van generaal Babington terug, die zoo dapper had postgevat bij Koodosdrift. Of die ook in de verte Boeren had gezien?

— Gatacre had opnieuw klop ge-

had. Maar 't is vermakelijk den victoriestijl te lezen, waarin hij dat beschrijft. Molteno verloor hij geheel, Cijfergat bijna ; en nu seint hij : De Boeren bezetten Molteno en Cijfergat, ik rukte er met mijn geschut op aan, en bij de eerste schoten vluchtten de Boeren. Ik heb Cijfergat daarop weder bezet.

Maar Molteno, waarde generaal ? Cijfergat is inderdaad een "gat" zonder beteekenis. Molteno was uw vroeger hoofdkwartier.

De Boeren hebben Molteno veroverd en Cijfergat geen gevecht waard geacht ; ziedaar wat er gebeurd is.

—Generaal Buller is nog altijd zijn grooten slag aan 't voorbereiden. Nu weer is hij bezig geweest met het beproeven van de hem uit Engeland toegezonden straatlocomotieven, die waarschijnlijk moeten dienen om de verraderlijke muilezelbespanningen voor kanonnen en munitiewagens te vervangen. Ze voldoen erg best, seinde Buller.

—Van Joubert is er een eenvoudig berichtje : Hij ontkent, geprotesteerd te hebben tegen het gebruik van lyddiet, en wel omdat de Boeren tot dusverre geen enkelen man door het springen van lyddiet-granaten hebben verloren.

— Het volgende is een passage uit een brief van den Franschen kolonel De Villebois Mareuil, die bij de Boeren dient :

" De Engelsche gevangenen worden te Pretoria met de meeste hoffelijkheid behandeld; men laat hun zelfs de openbare gebouwen zien om te toonen, dat de burgers geen wilden zijn. Maar als de Engelschen gruwelen bedrijven , zooals het 4e reg. lanciers, dat gekwetsten afmaakte, dan omsingelt men het en schiet het neer trots alle witte vlaggen. Zoo is gedaan; men heeft slechts vijf lanciers in leven gelaten, die de tijding aan de anderen konden gaan brengen."

De Engelschen houden dat fusileeren van het 4e lanciers nog altijd geheim, om geen paniek onder de soldaten te brengen.

—De onoverwinnelijke generaal heeft ook klop gehad !

French was te haastig; het getreuzel voor Colesberg, dat hij maar niet nemen kon, verveelde hem ; hij moest een zegepraal aan Chamberlain kunnen seinen.

Vier compagnieën van het Suffolk-regiment rukten 's nachts uit naar een kopje, dat de Boeren bezet hielden, en vielen bij het krieken van den dag met een bajonet-charge aan. Een geducht geweervuur beantwoordde den aanval, en waarschijnlijk hebben de Boeren weer een omtrekkende beweging gemaakt ; althans het telegram meldt, dat drie van de compagnies vluchtten, maar de vierde was zulks onmogelijk : ze werd geheel gevangengenomen. De compagnie bestond nog uit 113 man en 6 officieren.

—De Engelsche berichten liegen in Europa, maar zooals ze liegen in de Britsche koloniën is bepaald verbluffend. Een schrijven van een Belg, 19 December uit Kaapstad verzonden, drukt den spijt van den schrijver uit, dat de Engelschen zoo winnen, en dat de Boeren zoo bang zijn voor de lanciers en bajonetten ; als er niet spoedig een Europeesche mogendheid tusschen beiden komt, heet het verder, zal de Engelsche vlag spoedig over heel Zuid-Afrika waaien.

Te Kaapstad meent men dus, dat de Britten aan 't veroveren zijn ! Merk wel op, dat die brief geschreven is den 19 December : elf dagen dus na de nederlaag van Methuen bij Magerfontein ; tien dagen na de verplettering van Gatacre bij Stormberg ; vier dagen na de nederlaag van Buller te Colenso, die in Europa reeds den 16 December bekend was.

Nu begrijpen we, waarom de Engelsche overheid te Kaapstad alle buitenlandsche couranten in beslag neemt. De kolonie moet in den waan worden gehouden, dat de Engelschen onoverwinnelijk zijn,—omdat er anders gevaar bestaat, dat heel Kaapland, van Colesberg af tot Kaapstad toe, in opstand komt !